

การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา

A Study of Good Governance of Subdistrict Administrative Organization in Nakhon ratchasima Province

ทิพย์ธิดา เลิศบารมี*
Thiptida Lertbarramee¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา และ 3) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้ ขนาด และระยะเวลาในการจัดตั้ง การวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามข้อมูลที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 152 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลแห่งละ 3 คน คือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง และหัวหน้าส่วนโยธา รวมผู้ให้ข้อมูล 456 คน โดยเก็บได้ 453 คน คิดเป็นร้อยละ 99.34 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 70 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของ Sheffe² กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 จำแนกตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง วิเคราะห์ด้วยค่าที (t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จับประเด็นของคำตอบ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า หลักการกระจายอำนาจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.70$) รองลงมา คือ หลักประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.63$) และหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.62$) ส่วนหลักประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.48$)

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครราชสีมา มีดังนี้

2.1 จำแนกตามรายได้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) รายได้ต่ำกว่า 28 ล้านบาท 2) รายได้มากกว่า 28 ล้านบาท ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักการรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้

¹ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
* E-mail: oom_cute.62_@hotmail.com Tel. 0857760324

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามขนาด แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) ขนาดใหญ่ 2) ขนาดกลาง 3) ขนาดเล็ก ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาด พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามระยะเวลาการจัดตั้ง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) มากกว่า 20 ปี 2) ต่ำกว่า 20 ปี ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระยะเวลาในการจัดตั้ง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าควรให้ตัวแทนประชาชน หรือผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบประมาณ การรับเหมาจัดซื้อจัดจ้าง และชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์การใช้งานงบประมาณต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล และมีการอบรมเจ้าหน้าที่ในเรื่องของการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเกิดความคุ้มค่า เช่น เรื่องของการประหยัดพลังงาน น้ำ ไฟฟ้า หรือกระดาษที่ใช้แล้วนำมารีไซเคิลได้ เพื่อเป็นการประหยัดทรัพยากร และหลังจากอบรม ควรให้เจ้าหน้าที่ไปกระจายความรู้ที่ได้รับจากการอบรมให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยการประชาสัมพันธ์ไปยังศูนย์ข่าวสารประจำหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด และควรมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ เพื่อยกเลิกภารกิจที่ก่อให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน เพราะปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การบริหารงาน, หลักธรรมาภิบาล, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The objectives of this research are as follows: 1) to study of Good Governance of Subdistrict Administrative Organization in Nakhon Ratchasima Province, 2) To compare the Good Governance of Subdistrict Administrative Organization in Nakhon Ratchasima Province, and 3) To study guideline for developing of Good Governance of Subdistrict Administrative Organization in Nakhon Ratchasima Province. Classified by income, size and time of establishment. This research was conducted data collection by questionnaire. The data get come from a sample of 152 places. The informant each of 3 people is Chief Administrator of Subdistrict Administrative Organization, Head of Finance and Head of civil including 456 peoples. The collect has 453 peoples 99.34 per cent. The research used Multi-stage sampling. The tools of research is Rating scale 5 levels of 70 questions which the researchers have created yourself. The Cronbach's Alpha Coefficient both was 0.90. The statistics used for data analysis. By frequency, percentage, Mean and standard deviation classified age and education level. One way ANOVA. When the difference in average in each statistical significance. Compare average method of Sheffe ' the level of statistical significance .05 classified time of tenure. By t- test Analysis and Content analysis. Issue of answers. By using frequency.

The results of this research showed that

1. A study of Good Governance of Subdistrict Administrative Organization in Nakhon Ratchasima Province the overall have Good Governance many level ($\bar{X} = 3.61$). When determining each aspect found that the decentralization has the highest average ($\bar{X} = 3.70$). Followed by the effectiveness ($\bar{X} = 3.63$) and the rule of law ($\bar{X} = 3.62$). The efficacy lowest average ($\bar{X} = 3.48$).

2. The comparison results of A study of Good Governance of Subdistrict Administrative Organization in Nakhon Ratchasima Province as follows :

2.1 Classified income have two group is 1) less than 28 million baht. 2) more than 28 million baht. The comparison results of a study of Good Governance of Subdistrict Administrative Organization in Nakhon Ratchasima Province Classified income. The overall is not difference when determining each aspect found that the responsibilities/ can be checked. Different levels of statistical significance. 05.

2.2 Classified size have three group is 1) Large 2) Medium 3) Small. The comparison results of a study of Good Governance of Subdistrict Administrative Organization in Nakhon Ratchasima Province Classified size. The overall and each aspect is not difference.

2.3 Classified time of establishment have two group is 1) more than 20 years 2) less than 20 years. The comparison results of a study of Good Governance of Subdistrict Administrative Organization in Nakhon Ratchasima Province Classified time of establishment. The overall and each aspect is not difference.

3. The guideline for developing of Good Governance of Subdistrict Administrative Organization in Nakhon Ratchasima Province. This research showed that: Development guideline is citizen representative should be a part of budget checking process. Such as; contractors, purchasing and budget generating and announcing about budget spending of Subdistrict Administrative Organization. Staff should be trained the way to use and save water power, fire power and recycling papers. After training staff should teach their citizen to know how to save and use resources worthnessly. And staffs should be train hoe to use the new technology and faster working process.

Key word : Administrative, Good governance, Sub district

บทนำ

ธรรมาภิบาล หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นการปกครองกิจการบ้านเมืองและสังคมให้เป็นไปในครรลองครองธรรมและนำมาซึ่งชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีมาตรฐานที่ดีของคนในประเทศชาติ ปัจจุบันแม้จะมีหลายประเทศสามารถสร้างธรรมาภิบาลที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างรวดเร็ว แต่ก็มีอีกหลายประเทศที่ยังไม่มีการตอบสนองของผู้นำในความพยายามที่จะสร้างธรรมาภิบาลที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคมของตน ทำให้เกิดคำถามต่อสาธารณชนอย่างมากถึงความถูกต้องเหมาะสมและความเป็นธรรมในการใช้อำนาจ การละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน และการเคารพต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน แต่ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา พบว่ามีกรณีร้องเรียนและตรวจพบการทุจริตคอร์รัปชันหลายรูปแบบในองค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

เป็นเหตุให้การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นหย่อนประสิทธิภาพ ไม่สามารถพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจ ส่งผลให้สังคมเกิดความเคลือบแคลงใจในกระบวนการกระจายอำนาจ

นอกจากนี้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ความไม่โปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ไม่ได้ผ่านการร้องเรียนหรือไม่ได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานต่าง ๆ ยังมีอีกมาก ซึ่งล้วนเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข สิ่งทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในขณะนี้คือ การปรับกลยุทธ์ ทักษะคนดี วิธีคิด วิธีการทำงานของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลให้ไปสู่การเป็นข้าราชการยุคใหม่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ควรตระหนักถึงการดูแลบำบัดทุกข์ บำรุงสุข แก่พี่น้องประชาชนในท้องถิ่นอย่างดียิ่ง ปกป้อง รักษาเป็นที่พึ่งยามทุกข์ สร้างความสุขให้แก่

ราษฎรอย่างทั่วถึงรอบด้าน มุ่งปฏิบัติงานเพื่อเป้าหมาย คือ การพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า สร้างชุมชน ให้เข้มแข็งมุ่งการกระจายอำนาจ ปราศจากการทุจริต คอร์รัปชัน เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดี

การคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไทยในปัจจุบัน มีทั้งในรูปแบบของค์การบริหารส่วน จังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายยังถูกวิพากษ์วิจารณ์จากสังคมภายนอกกว่ามีการทุจริตคอร์รัปชัน การ ถูกจับตามองและเสียงวิพากษ์วิจารณ์ในทำนองดังกล่าวนี้ ไม่เป็นผลดีต่อภาพลักษณ์ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและอาจมีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือ ความ ไว้วางใจในการรองรับภารกิจการกระจายอำนาจสู่ท้อง ถิ่นเพื่อให้้องค์กรส่วนท้องถิ่นทั้งหลายได้แสดงความ สามารถในการบริหารกิจการของท้องถิ่นในแนวทาง บริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หรือที่เรียกว่า “ธรรมาภิบาล”

ดังนั้นการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จะเป็นทางออกในการแก้ปัญหา ในเรื่องของการทุจริตคอร์รัปชัน และยังถือว่าเป็น ส่วนที่สำคัญในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด ซึ่งในที่สุดก็จะเป็นการป้องกันการทุจริตในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

ด้วยเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางใน การพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมาให้มี ประสิทธิภาพในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพิ่มมากขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อองค์กรและเพื่อประโยชน์ สุขของประชาชนและสังคม เพื่อลดปัญหาการทุจริต คอร์รัปชัน เน้นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม การมี คุณธรรม มีความยุติธรรม และพัฒนาท้องถิ่นให้มีความ เจริญก้าวหน้า ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้

อีกทั้งยังพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้อยู่ดีมีสุข

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด นครราชสีมา มีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ องค์การ บริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 243 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ องค์การ บริหารส่วนตำบล ได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตร ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 152 แห่ง

3. ผู้ให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงาน ส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด นครราชสีมาจำนวน 152 แห่งแห่งละ 3 คน ประกอบด้วย พนักงานส่วนตำบลที่ดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหาร ส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง และหัวหน้าส่วนโยธา รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 456 คน โดยเก็บได้ 453 คน คิดเป็นร้อยละ 99.34 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ หลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) มีดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งองค์การบริหารส่วนตำบลโดยใช้ พื้นที่เขตอำเภอ ตามแผนยุทธศาสตร์องค์การบริหาร ส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา (พ.ศ. 2554-2558) โดยแบ่งชั้นการปกครองออกเป็น 5 ชั้น

ขั้นที่ 2 ใช้การสุ่มตัวอย่างโดยการเปรียบเทียบ สัดส่วนของแต่ละชั้น ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 152 แห่ง/ 21 อำเภอ

ขั้นที่ 3 จับสลากรายชื่อขององค์การบริหารส่วน ตำบลที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ครบตามที่คำนวณได้ใน ขั้นที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลัก
 ธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด
 นครราชสีมา ผู้วิจัยเลือกปัญหาจากระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3
 ด้าน ด้านละ 3 ข้อ จากนั้นสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาด้วย
 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์องค์การ
 บริหารส่วนตำบลที่ได้รับรางวัลหลักธรรมาภิบาล
 ดีเด่น ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและหัวหน้าส่วนการคลัง
 รวมทั้งสิ้น 4 คน คำตอบที่ได้เพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหา
 และแจกแจงความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ องค์การ
 บริหารส่วนตำบลที่ได้รับรางวัลหลักธรรมาภิบาลดีเด่น
 2 แห่ง คือ

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลประทาย

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลกุดโบสถ์

2. ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ นายกองค์การ
 บริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และ
 หัวหน้าส่วนการคลัง รวมทั้งสิ้น 4 คน คือ

2.1 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลประทาย

2.2 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกุดโบสถ์

2.3 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลประทาย

2.4 หัวหน้าส่วนการคลังองค์การบริหาร
 ส่วนตำบลกุดโบสถ์

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาการบริหารงาน
 ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลใน
 จังหวัดนครราชสีมา ปรากฏผลโดยสรุปดังนี้

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
 องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา
 โดยภาพรวมมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า
 หลักการกระจายอำนาจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.70$)
 รองลงมาคือ หลักประสิทธิผล ($\bar{X} = 3.63$) และ
 หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.62$) ส่วนหลักประสิทธิภาพ มีค่า
 เฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.48$)

1.1 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้าน
 หลักประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบลใน
 จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีการบริหารงานตาม
 หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$)
 โดยข้อ 3 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการใช้ทรัพยากร
 ต่างๆ โดยมุ่งให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุดแก่
 ประชาชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมาคือ
 ข้อ 2 องค์การบริหารส่วนตำบล ใช้งบประมาณในการ
 ดำเนินงานอย่างคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.66$) และข้อ 7 องค์การ
 บริหารส่วนตำบลยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัย และขั้นตอน
 ที่ไม่มีความจำเป็นในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.62$) ส่วน
 ข้อ 1 องค์การบริหารส่วนตำบลมีกิจกรรมส่งเสริมให้
 ประชาชนใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด
 ($\bar{X} = 3.09$)

1.2 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้าน
 หลักประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบลใน
 จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$
 $= 3.63$) โดยข้อ 3 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำหนด
 แนวทางในการปฏิบัติงานตามพันธกิจไว้อย่างเป็นระบบ
 และมีมาตรฐานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.95$) รองลง
 มาคือ ข้อ 2 องค์การบริหารส่วนตำบล มีการกำหนด
 เป้าหมายการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการของ
 ประชาชนไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.79$) และข้อ 5 องค์การ
 บริหารส่วนตำบลมีระบบในการติดตามและประเมิน
 ผลการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.74$) ส่วนข้อ 6
 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการนำเทคโนโลยีเครื่องมือ
 และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัยเข้ามาใช้เพื่อพัฒนา
 การปฏิบัติงานให้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.22$)

1.3 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
 องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ด้าน
 หลักการตอบสนอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$
 $= 3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อ 1 องค์การบริหาร
 ส่วนตำบลบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่มี
 ผลประโยชน์ด้านอื่นที่ขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่
 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมาคือ ข้อ 3
 องค์การบริหารส่วนตำบล มีการบริหารงานสอดคล้อง

กับความคาดหวังและความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย ($\bar{X}=3.78$) และข้อ 2 องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว และไม่มีข้อผิดพลาดในการให้บริการ ($\bar{X}=3.65$) เท่ากับข้อ 6 การให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถตอบสนองความต้องการที่มีความหลากหลายของประชาชน ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสียได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.65$) ส่วนข้อ 5 องค์การบริหารส่วนตำบลมีผลการปฏิบัติงานที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.26$)

1.4 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$) โดยข้อ 1 การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ความสำคัญกับสิทธิและหน้าที่ในความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=3.84$) รองลงมาคือ ข้อ 5 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงเพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจ ($\bar{X}=3.69$) และข้อ 7 ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลใส่ใจในปัญหาของท้องถิ่น ($\bar{X}=3.68$) ส่วนข้อ 6 องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่นและเร่งรีบออกไปดำเนินการแก้ไขปัญหา และข้อ 9 พนักงานส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นอย่างเต็มความสามารถ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.34$)

1.5 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักเปิดเผย/โปร่งใสขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.60$) โดยข้อ 3 องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=3.84$) รองลงมาคือ ข้อ 8 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ประชาชน ($\bar{X}=3.89$) และข้อ 1 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์รายรับ-

รายจ่ายในการดำเนินงานให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ทราบอย่างทั่วถึง ($\bar{X}=3.88$) ส่วนข้อ 4 องค์การบริหารส่วนตำบล มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แก่ประชาชน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.39$)

1.6 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.62$) โดยข้อ 1 การออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลยึดหลักการให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=3.89$) รองลงมาคือ ข้อ 2 กฎระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความชัดเจนและเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.74$) และข้อ 5 การออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลมีความทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ($\bar{X}=3.75$) ส่วนข้อ 7 องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับที่บัญญัติไว้อย่างถูกต้องและเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.24$)

1.7 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความเสมอภาคขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68$) โดย ข้อ 1 การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล คำนึงถึงความเท่าเทียมกันในการปฏิบัติงานกับบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=3.89$) รองลงมาคือ ข้อ 5 องค์การบริหารส่วนตำบล ได้สร้างความเท่าเทียมกันในการให้บริการสาธารณะแก่ผู้ด้อยโอกาสให้สังคม เช่น ผู้พิการ ผู้มีฐานะยากจน เป็นต้น ($\bar{X}=3.75$) และข้อ 2 องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้บุคลากรหรือทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็น ร่วมแก้ไขปัญหาและนำข้อมูลที่ได้มาปรับใช้ในการบริหารงาน ($\bar{X}=3.74$) ส่วนข้อ 6 พนักงานส่วนตำบลมีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.53$)

1.8 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติของ

องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) โดยข้อ 1 องค์การบริหารส่วนตำบล เปิดโอกาสให้บุคลากรของหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการบริหารงานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.89$) รองลงมาคือ ข้อ 5 องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเข้ามาสังเกตการณ์ในการประชุมสภาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.75$) และข้อ 2 องค์การบริหารส่วนตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชน ได้ร่วมแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานของหน่วยงาน ($\bar{X} = 3.74$) ส่วนข้อ 7 องค์การบริหารส่วนตำบล มีการรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงการให้บริการของหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.24$)

1.9 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการกระจายอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) โดยข้อ 1 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำหนดภาระหน้าที่ และมอบหมายงานให้แก่บุคลากรของหน่วยงานแต่ละคนไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.89$) รองลงมาคือ ข้อ 2 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการมอบอำนาจในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.74$) และข้อ 4 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ ไว้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.60$) ส่วนข้อ 3 ผู้บังคับบัญชามีการมอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นลายลักษณ์อักษรมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.70$)

1.10 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรม/จริยธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) โดยข้อ 1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานด้วยความสุจริต ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ในการหาผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.84$) รองลงมาคือ ข้อ 5 พนักงานส่วนตำบลประพฤติตัวอยู่ในระเบียบวินัยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ

($\bar{X} = 3.69$) และข้อ 7 องค์การบริหารส่วนตำบล มีกระบวนการในการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน ($\bar{X} = 3.68$) ส่วนข้อ 6 องค์การบริหารส่วนตำบล มีการยกย่อง เชิดชูบุคลากรของหน่วยงานที่มีความโดดเด่นในด้านคุณธรรม และข้อ 9 องค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของบุคลากรมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.34$)

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครราชสีมา มีดังนี้

2.1 จำแนกตามรายได้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ 1) รายได้ไม่เกิน 28 ล้านบาท 2) รายได้มากกว่า 28 ล้านบาท ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามขนาด แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ 1) ขนาดใหญ่ 2) ขนาดกลาง 3) ขนาดเล็ก ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาด พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามระยะเวลาการจัดตั้ง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ 1) มากกว่า 20 ปีขึ้นไป 2) ต่ำกว่า 20 ปี ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระยะเวลาในการจัดตั้ง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยเลือกปัญหาจากระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ด้าน ด้านละ 3 ข้อ จากนั้นสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาด้วยการสัมพันธภาพมีโครงสร้าง โดยการสัมพันธภาพองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับรางวัลหลักธรรมาภิบาลดีเด่น

ประกอบด้วย นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและหัวหน้าส่วนการคลัง รวมทั้งสิ้น 4 คน คำตอบที่ได้เพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหา และแจกแจงความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

3.1 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักประสิทธิภาพ พบว่า ผู้ให้ สัมภาษณ์เสนอแนวทางการพัฒนาหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ด้าน หลักประสิทธิภาพ และในแต่ละประเด็นดังนี้

3.1.1 การใช้งบประมาณในการดำเนินงาน อย่างคุ้มค่า และเป็นระบบ จัดเรียงปัญหาตาม ความจำเป็น คือควรให้ตัวแทนประชาชนหรือผู้ใหญ่บ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบประมาณ การรับเหมา จัดซื้อ จัดจ้าง และชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์ การใช้งบประมาณต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดอบรมเจ้าหน้าที่ให้ทราบถึงการทำงานอย่าง เป็นระบบ และการใช้งบประมาณตามความเหมาะสม และความจำเป็น

3.1.2 การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ โดยการ มุ่งให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน คือ ควรให้ตัวแทนประชาชนหรือผู้ใหญ่บ้านเข้ามา มีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบประมาณ การรับเหมา จัดซื้อจัดจ้าง และชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์การใช้ งบประมาณต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล และ มีการอบรมเจ้าหน้าที่ในเรื่องของการใช้ทรัพยากร อย่างประหยัดและเกิดความคุ้มค่า เช่น เรื่องของการ ประหยัดพลังงาน น้ำ ไฟฟ้า หรือกระดาษที่ใช้แล้วนำมา รีไซเคิลได้ เพื่อเป็นการประหยัดทรัพยากร และ หลังจากอบรม ควรให้เจ้าหน้าที่ไปกระจายความรู้ที่ได้รับจากการอบรมให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยการ ประชาสัมพันธ์ไปยังศูนย์ข่าวสารประจำหมู่บ้าน เพื่อให้ ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

3.1.3 การยกเลิกภารกิจที่ซ้ำซ้อน และ ขึ้นตอนที่ไม่มีควมจำเป็นในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิด

ความล่าช้าในการทำงาน คือ ควรมีการจัดอบรม เจ้าหน้าที่เพื่อยกเลิกภารกิจที่ก่อให้เกิดความล่าช้าในการ ทำงาน เพราะปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น เช่น การส่งงานทางอีเมล การร้องเรียนหรือร้องทุกข์ทาง เฟซบุ๊ก การนัดหมายผ่านไลน์ การกระจายข่าวสารต่าง ๆ ทางเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเครื่อง มือสื่อสารและแอปพลิเคชันที่ทันสมัยต่าง ๆ ทำให้การ ทำงานรวดเร็วมากยิ่งขึ้นในเรื่องของเอกสาร การทำงาน ก็จะสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้ รับบริการด้วยความรวดเร็วและประทับใจ

3.2 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักการรับผิดชอบ/สามารถ ตรวจสอบได้พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอแนวทาง การพัฒนาหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักการรับผิดชอบ/ สามารถตรวจสอบได้ในแต่ละประเด็นดังนี้

3.2.1 การให้ความสำคัญกับสิทธิและ หน้าที่ในความรับผิดชอบต่อสังคม คือ ควรมีการจัด อบรมเจ้าหน้าที่เพื่อให้ทราบถึงการปฏิบัติงานอย่างเป็น ระบบ ควรเรียงลำดับความสำคัญในการทำงาน ว่าสิ่งไหน ควรทำก่อน สิ่งไหนควรทำทีหลัง ให้ตระหนักถึงหน้าที่ ที่ตนเองรับผิดชอบ และพัฒนาหรือปรับปรุงให้ดีขึ้น และคำนึงถึงประชาชนให้มากที่สุด

3.2.2 การเปิดรับข้อมูลความคิดเห็นใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลาเพื่อนำมาปรับใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงาน คือ ควรให้ตัวแทนประชาชนหรือผู้ใหญ่บ้านเข้ามา มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ และนำมา ปรับใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จากการจัดอบรม หรือการประชุมหมู่บ้าน โดยการ แจกแบบประเมินและแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหรือทัศนคติใหม่ ๆ ข้อร้องเรียนหรือร้องทุกข์ เพื่อนำมาพัฒนาให้ดีขึ้น

3.2.3 การดำเนินการตามเรื่องร้องเรียน หรือ ร้องทุกข์แล้วรายงานผลการดำเนินการให้ประชาชน ทราบอย่างรวดเร็ว คือ ควรมีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่

เพื่อรับเรื่องร้องเรียนหรือร้องทุกข์ เพื่อความสะดวกของประชาชน และเร่งแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว ควรจัดอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อให้ทราบถึงการบริการที่ดี ควรเรียงลำดับความสำคัญในการทำงาน ควรให้บริการประชาชน โดยคำนึงถึงความสุขประชาชนให้มากที่สุด เมื่อมีการร้องเรียนหรือร้องทุกข์ ควรรีบดำเนินการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นอย่างรวดเร็ว สิ่งที่สำคัญที่พึงปฏิบัติ คือ บำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชน

3.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักคุณธรรม/จริยธรรม พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอแนวทางการพัฒนาหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักคุณธรรม/จริยธรรม ในแต่ละประเด็นดังนี้

3.3.1 ผู้บริหารงานมีการบริหารงานด้วยความสุจริต และไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ คือ ควรมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ และข้าราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ตระหนักถึงคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทุกคนในองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี ไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว

3.3.2 พนักงานส่วนตำบลปฏิบัติงานด้วยความสุจริต ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์คือ ควรมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ให้ตระหนักถึงคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานที่ดีเป็นอย่างไร เพื่อให้พนักงานทุกคนในองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี ไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว

3.3.3 มีการจัดสรรงบประมาณโครงการให้แก่พื้นที่ต่าง ๆ ของชุมชนด้วยความเป็นธรรม คือ ควรให้ตัวแทนประชาชนหรือผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบประมาณ การรับเหมาจัดซื้อจัดจ้าง และชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์การใช้งานงบประมาณต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อความโปร่งใสและเป็นธรรม

สรุป

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า หลักการกระจายอำนาจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.70$) รองลงมาคือ หลักประสิทธิผล ($\bar{X} = 3.63$) และหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.62$) ส่วนหลักประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.48$)

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครราชสีมา มีดังนี้

2.1 จำแนกตามรายได้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) รายได้ต่ำกว่า 28 ล้านบาท 2) รายได้มากกว่า 28 ล้านบาท ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักการระมัดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามขนาด แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) ขนาดใหญ่ 2) ขนาดกลาง 3) ขนาดเล็ก ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาด พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามระยะเวลาการจัดตั้ง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) มากกว่า 20 ปี 2) ต่ำกว่า 20 ปี ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระยะเวลาในการจัดตั้ง โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ควรให้ตัวแทนประชาชน หรือผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบประมาณ การรับเหมา จัดซื้อ จัดจ้าง และชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์การ

ใช้งบประมาณต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล และมีการอบรมเจ้าหน้าที่ในเรื่องของการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเกิดความคุ้มค่า เช่น เรื่องของการประหยัดพลังงาน น้ำ ไฟฟ้า หรือกระดาษที่ใช้แล้วนำมารีไซเคิลได้ เพื่อเป็นการประหยัดทรัพยากร และหลังจากอบรมควรให้เจ้าหน้าที่ไปกระจายความรู้ที่ได้รับจากการอบรมให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยการประชาสัมพันธ์ไปยังศูนย์ข่าวสารประจำหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด และควรมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ เพื่อยกเลิกภารกิจที่ก่อให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน เพราะปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแบบอย่างการปฏิบัติงาน และแก้ไขปรับปรุงประสิทธิภาพของงานต่อไป

2. ควรศึกษาความต้องการของประชาชนในเขตปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ที่อาจจะเป็นปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาเป็นข้อมูลทางวิชาการให้องค์การบริหารส่วนตำบลนำไปแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] โกวิทย์ พวงงาม. (2553). ธรรมาภิบาลท้องถิ่น: ว่าด้วย การมีส่วนร่วมและความโปร่งใส. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มิสเตอร์ก็อปปี.
- [2] บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- [3] วิชาส ทองสุทธิ. (2551). การบริหารจัดการที่ดี. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อินทกษ.